

Hva er viktig for at barn skal ha det bra i Norge?

Innspill fra skoleelever

På de tre første skolene jobbet vi etter metoden «Drømmeskolen» i [Barneombudets medvirkningshåndbok](#). Vi startet med et åpent spørsmål: «Hva er viktig for at barn skal ha det bra?».

[illegible]

Hva elevene var opptatt av

Skole

I arbeidet med temaet “skole” stilte vi barna et hovedspørsmål: “Hva skal til for at barn har det bra på skolen?” For å få svar på dette, delte vi inn fire undertemaer: timene, friminuttene, de voksne på skolen og skolebygg/uteområde.

Elevene ønsker seg en skole med mer fysisk aktivitet og lek, fordi det gir bedre læring. De ønsker også mer varierte skoletimer, hvor de får lære på forskjellige måter. I dag oppleves skolen ofte som kjedelig, fordi de fleste timer er like og inneholder lite elevaktivitet.

«Jeg vil dra ut og oppleve og ikke lære alt gjennom å se på en skjerm.»

Elevene får være med å bestemme noe på skolen gjennom elevrådet. De får i liten grad være med å bestemme arbeidsmetoder i timene. De tror at de kan lære mer om de får være med å bestemme hvordan de best lærer.

Elevene ønsker en skole som er inkluderende for alle. Det handler om vennskap, trygghet og frihet fra mobbing. De sier at for å bli inkludert må du ha venner, og lærerne må passe på at alle har noen å være sammen med. De vil ha en mobbefri skole, og gir råd til hva lærere og rektor bør gjøre.

«Alle skal bli inkludert, uansett hvem du er eller hvor du kommer fra.»

«Det verste som kan skje på skolen, er å bli mobbet.»

Elevene ønsker seg snille lærere som er rettferdige og som gjør det trygt å være på skolen. Da tenker de også at det blir mindre mobbing i klassene.

«Voksne på skolen kan godt være strenge når det trengs, men aldri få elevene til å gråte.»

Mange elever ønsker at de får mat på skolen. Både fordi det er fint for skolemiljøet, og fordi man trenger skikkelig mat for å lære. Ellers synes elevene det er bra med en blanding av bøker og skjerm i timene.

Mange elever er også opptatt av at skolen må få mer penger. De opplever for eksempel at skolen ikke har råd til vikar når læreren er syk - det synes de er dårlig. Det er også viktig med fine uteområder så alle kan leke og være aktive i friminuttene.

Familie

I arbeidet med temaet “familie” startet vi med et overordnet spørsmål om hva som er viktig at for barn har det bra hjemme. Så snakket vi videre ut fra svarene de ga, for eksempel om hvilke aktiviteter de liker å gjøre sammen, hvilke familiemedlemmer som er viktige for dem og hva de ønsker mer av i familien.

Behovet for kvalitetstid sammen med foreldre og søsken er barnas tydeligste budskap. Barna er opptatt av å ha tid til å gjøre ting sammen, som å lage og spise måltider, gå på tur, spille spill og hjelpe hverandre. Samtidig nevner de tidstyver som lekser, lange arbeidsdager og jobbreiser.

«Familiemiddag er mye bedre enn vanlig middag.»

Barn er opptatt av familiens økonomi. Det er viktig at familien har penger til å gjøre ting sammen, og de påpeker at det er høye priser på mat, strøm, klær og fritidsaktiviteter. Barna foreslår billigere eller gratis aktiviteter og mer støtte til familier som ikke har så mye penger og lavere skatt.

«Gratis familieaktiviteter en gang i måneden.»

Det er viktig for barna å ha et hjem hvor de opplever kjærlighet, respekt og fravær av kjefting, vold og rus. Barna legger vekt på å få trøst, bli lyttet til og bli behandlet rettferdig. De synes også det er viktig at konflikter håndteres uten at det går utover barna.

«I en familie må det være kjærlighet.»

Noen barn uttrykker ønske om mer kontakt med familie som bor andre steder. For eksempel savner de slektninger som bor andre steder i Norge, eller ønsker å besøke familiens hjemland.

Barna har behov for å snakke med foreldrene sine og få hjelp av dem. Det er viktig at barna har tillit til foreldrene sine og at de føler seg forstått. Barna trekker også frem at de ønsker innflytelse i beslutningene som tas i familien.

«Familien skal være til å stole på.»

Barna mener foreldrene må være mindre på skjerm, og synes det er urettferdig at det bare er barna som har skjermregler. Barna opplever at foreldrene er på mobilen når familien spiser, spiller spill og ser på tv sammen. De ønsker at foreldrene også har skjermregler.

«I gamle dager hadde de ikke telefon, så det er ikke så rart at mamma alltid er på telefonen nå.»

Fritid

På temaet «fritid» spurte vi hva som er viktig for å ha det bra på fritiden, hvilke barrierer de eventuelt møter og hvilke ønsker og råd de har. Vi ba dem tenke helt fritt på alt som verken var «skole eller familie» og ga eksempler som aktiviteter, venner, og nabolag.

«Alle må ha venner.»

Vennskap er veldig viktig for barna, og betydningen av venner kom frem på ulike måter. Å være med venner er viktig i seg selv, men også ved at aktivitetene de liker handler om å gjøre ting med venner. Det kan være å besøke hverandre, leke, spise is, sykle og gå tur. Noen fremhever også vennskap som positive med idrett.

«Fotball er en bra sport på grunn av man får venner som trøster deg når du bommer.»

Inkludering og vennskap henger tett sammen. Barna ønsker seg mindre mobbing og plaging, og har råd som at barn må være snille, hjelpe hverandre og være ærlige og hyggelige.

«Ha venner som spør deg om du vil være med som ikke utestenger.»

Uorganisert lek og aktivitet blir løftet høyt, særlig av de yngste. Det handler om å leke, ha det gøy, gå tur, være ute og aktiv. Eksempler på sommer- og vinteraktiviteter som aking, snøborg, svømming og ballspill.

Det handlet ofte om å gjøre noe med venner.

Organiserte aktiviteter som sport og musikk er populært, og virker økende med alder. Det er stort engasjement om alt fra fotball, håndball og karate, til instrumenter, dans og svømming.

«Jeg synes alle barn i Norge skal få lov å gå på de fritidsaktivitetene de vil.»

Særlig de litt eldre er opptatt av barrierer som gjør at ikke alle kan delta, som økonomi, utstyr og lite utvalg av aktiviteter. De mener at alle bør få gjøre sport og gir råd om penger til klubber, gratis aktiviteter og utlån av utstyr. Noen barn ønsker tilgang til flere aktiviteter, eller gir råd om hvordan sport kan bli morsommere.

«Å ha noen satser lag, og de andre lagene kan være for de som ikke satser ikke alle er enige, mange vil satse. Mange spiller for gøy.»

Mange barn ønsker seg mer fritid. De opplever at det er mye skole og lekser, og vil ha mer tid til å slappe av, lengre helger, ferier og dager uten skole.

«Hva mener du fritiden, jeg har jo ikke tid.»

«Mindre lekser fordi alle bør få velge hva de skal gjøre på fritiden.»

For noen er fritid tiden man kan bestemme over selv. Det er viktig å få leke hva man vil, spille hva man vil og velge hvilken sport man vil gå på.

«Jeg ønsker meg en JA-dag. Der alle foreldre sier ja så lenge ikke bruke masse penger eller tull og tøys.»

Barna ønsker nabolag der det er trygt å gå hjem fra en aktivitet om kvelden eller de slipper å gå gjennom en park med skumle folk. Noen ønsker flere møteplasser der de kan være med venner, eller tilgang på aktiviteter som fotballbane, kino, lekeplass og svømmehall.

«Flere møteplasser. Det er ikke kjøpesenter her. Det er bare bibliotek.»

Dataspill, game med venner og sosiale medier er viktig for en del barn. Samtidig trekker enkelte frem at det kan være vanskelig å legge fra seg skjerm, da er det fint at voksne sier ifra.

Generelt er ikke egen skjermbruk noe som opptar dem eller dominerer fritiden. Det som imidlertid vekker engasjement, er foreldres skjermbruk (se også familie).

«Sårende. Voksne er mye mer på skjerm, men ser det ikke selv. Sitter og ser på skjermen og sier jeg ikke skal se på skjerm.»

Rettferdighet

Barna gir uttrykk for stort samfunnsengasjement. De ønsker at politikere og voksne skal høre mer på barn, og at alle barn skal ha like muligheter. Et stort tema er sosial ulikhet og fattigdom, og ønsket om at alle barn skal ha mat, penger og et trygt hjem. Barna peker på utfordringer som mobbing og rasisme, og at alle barn skal bli behandlet bra. Også her kommer ønske om forbedringer i skolen, som mindre lekser, mindre mobbing, mer fri og morsommere læring.

«Vi ville ha bestemt at politikerne skulle hørt mer på barn i politikken.»

«Rasisme mot barn, mobbing. Jeg tenker vi har kommet så langt at vi burde ikke oppleve det.»

«Vi ville gjort sånn at alle barn får et hjem og noe å spise.»

Stem med føttene

Vi avsluttet skolebesøkene med aktiviteten «Stem med føttene». Her ble eleven bedt å om å velge det området de synes er viktigst, familie, skole eller fritid.

«Familie betyr alt.»

Familie er det klart viktigste, og spesielt for de yngste barna. Barna peker på at uten familie ville de jo ikke levd og at familie gjør alt annet mulig. På grunn av familie kan de også gå på skole og ha det trygt på fritiden. Hos de litt eldre barna får også fritid og skole mer plass.

«Når vi har det bra i familien, kan vi også ha det bra på skolen og på fritiden.»

Tusen takk til alle elevene og skolene som deltok!

